

Anonimizirana verzija

Prijevod

C-240/19 - 1

Predmet C-240/19

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

20. ožujka 2019.

Sud koji je uputio zahtjev:

Juzgado Contencioso-Administrativo n° 2 de Ourense

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

26. veljače 2019.

Tužitelj:

FA

Tuženik:

Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS)

JUZGADO CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVO N. 2 DE OURENSE

[omissis] [podaci o sudu koji je uputio zahtjev]

Postupak: REDOVNI POSTUPAK 0000309/2017 A /

Predmet: DRŽAVNA UPRAVA

Tužitelj: FA

[omissis]

Tuženik: TESORERIA GENERAL DE LA SEGURIDAD SOCIAL

[omissis]

RJEŠENJE

U Ourenseu, 26. veljače 201[9].

ČINJENIČNO STANJE

KAO PRVO.- FA je pokrenula upravni spor tužbom protiv odluke od 24. listopada 2017. Dirección Provincial de Ourense de la Tesorería General de la Seguridad Social (Provincijska uprava Općeg fonda za socijalnu sigurnost), kojom se odbija prigovor protiv odluke o posebnom sporazumu, koju je donijela Provincijska uprava Općeg fonda za socijalnu sigurnost u Ourenseu 24. kolovoza 2017., a kojom se odbio njezin zahtjev za sklapanje uobičajenog posebnog sporazuma.

Nakon što je navedena tužba podnesena, donesena je odluka o pokretanju postupka na koji se primjenjuju pravila redovnog postupka, a od tuženog upravnog tijela se zatražilo da proslijedi spis i navede sve zainteresirane osobe.

Po primitku spisa predmeta, tužiteljici je određen rok od dvadeset dana da podnese zahtjev, a što je potonja poštovala u svakom pogledu, zahtijevajući donošenje odluke kojom se upućuju prethodna pitanja Sudu Europske unije u uvjetima koje sud pred kojim se vodi postupak smatra najprikladnijima [**orig. str. 2.**]; podredno tužiteljica zahtijeva donošenje presude kojom joj se u cijelosti priznaje pravo na sklapanje uobičajenog posebnog sporazuma s Općim fondom za socijalnu sigurnost te kojom se poništava pobijani upravni akt, sa svim povoljnim pravnim posljedicama koje iz navedenog priznanja proizlaze.

KAO DRUGO.- Tuženo je upravno tijelo, nakon što mu je dostavljena tužba, podnijelo pisani odgovor na tužbu u kojem je, navevši činjenice i pravne argumente koje je smatralo relevantnima, zaključilo da nije potrebno uputiti zahtjev za prethodnu odluku te je zatražilo donošenje presude kojom se tužba odbija, a tužiteljici nalaže snošenje troškova.

PRAVNI OKVIR

KAO PRVO.- Predmet spora

Predmet ovog spora sastoji se u utvrđivanju ima li tužiteljica pravo sklapanjem (uobičajenog) posebnog sporazuma s Općim fondom za socijalnu sigurnost dobrovoljno plaćati doprinose u španjolski sustav socijalnog osiguranja.

Iz ispitivanja predmeta i upravnog spisa proizlazi da je tužiteljica, portugalska državljanka s prebivalištem u Španjolskoj, između 3. rujna 1973. i 31. prosinca 2016. ukupno 464 mjeseci plaćala doprinose u njemački sustav socijalne sigurnosti.

FA je 4. srpnja 2017. podnijela zahtjev za sklapanje uobičajenog posebnog sporazuma.

Opći fond za socijalnu sigurnost je odlukom od 14. srpnja 2017. odbio s njom sklopiti posebni sporazum za emigrante povratnike (a što ona nije ni zahtijevala).

Opći fond za socijalnu sigurnost je, priznavši pogrešku u postupku povodom navedenog prigovora protiv odluke, odlučivao o predmetu s obzirom na trenutak u kojem je ista donesena te umjesto nje donio novu odluku o odbijanju zahtjeva zbog toga što nisu bili primjenjivi propisi Zajednice, nego samo nacionalno zakonodavstvo.

[orig. str. 3.] U toj se odbijajućoj odluci navodi da je razlog tom odbijanju to što tužiteljica nikada nije plaćala doprinose u španjolski sustav socijalne sigurnosti, zbog čega mu ne može pristupiti čak ni dobrovoljno.

Protiv te je odluke tužiteljica podnijela tužbu u kojoj je tražila upućivanje zahtjeva za prethodnu odluku, a čemu se tuženo upravno tijelo usprotivilo.

KAO DRUGO.- Nacionalno pravo primjenjivo u ovom predmetu

Nacionalno pravo na koje se poziva Opći fond za socijalnu sigurnost radi odbijanja tužiteljčina zahtjev je Orden TAS/2865/2003, de 13 de octubre, por la que se regula el convenio especial en el Sistema de la Seguridad Social (Odluka Ministra TAS/2865/2003 od 13. listopada kojom se uređuju posebni sporazumi u okviru sustava socijalne sigurnosti), čiji članak 2.2. (a) propisuje: „*Sljedeće osobe mogu sklopiti posebni sporazum s Općim fondom za socijalnu sigurnost:*

Radnici ili članovi uprave koji su odjavljeni iz sustava socijalne sigurnosti u koji su bili prijavljeni, a na koje se u trenutku sklapanja sporazuma ne primjenjuje nijedan drugi program u okviru sustava socijalne sigurnosti”.

S druge strane, članak 3.3 iste odluke za sklapanje posebnog sporazuma s Općim fondom propisuje sljedeće uvjete: „*Osoba koja želi sklopiti posebni sporazum u trenutku podnošenja zahtjeva mora imati uplaćeno tisuću osamdeset dana doprinosa u sustav socijalne sigurnosti u dvanaest godina koje neposredno prethode odjavi iz sustava socijalne sigurnosti o kojemu je riječ.*

3.1 *U tu svrhu će se izračunati doprinosi uplaćeni u bilo koji od programa sustava socijalne sigurnosti, uključujući oni koji se odnose na dane koji proporcionalno odgovaraju dodatnim plaćama, koji su izvršeni kao posljedica drugog posebnog sporazuma za uplaćivanje istih financijskih naknada, koji se odnose na dane koji se smatraju razdobljem stvarnih doprinosa tijekom prve godine dopusta ili kraćeg razdoblja, u skladu s primjenjivim zakonodavstvom, radi brige o svakom djetetu ili članu obitelji do drugog stupnja srodstva zbog starosti, nesreće ili bolesti, kao i, prema potrebi, svi dani za koje su uplaćivani doprinosi tijekom razdoblja primanja davanja ili naknada za nezaposlenost i tijekom razdoblja za koja su isto tako uplaćivani u drugim državama članicama Europskog gospodarskog prostora ili s kojima je u tom pogledu sklopljen međunarodni sporazum, osim ako [orig. str. 4.] posebnim pravilom ili*

međunarodnom konvencijom nije nešto drugo predviđeno, pod uvjetom da se ta pravila ne preklapaju i da ne prethode datumu stupanja na snagu posebnog sporazuma za koji se podnosi zahtjev”.

KAO TREĆE.- Pravo Unije

Ovaj je slučaj uređen Uredbom (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti.

Navedena uredba u svojem članku 2. stavku 1. propisuje: *„Ova se Uredba primjenjuje na državljane države članice, osobe bez državljanstva i izbjeglice koje borave u državi članici na koje se primjenjuje ili se primjenjivalo zakonodavstvo jedne ili više država članica, kao i na članove njihovih obitelji i nadživjele osobe.”*

Nadalje, kako bi se uredilo moguće neusklađenosti u tom području koje proizlaze iz različitih nacionalnih zakonodavstava, u članku 5. navodi se da: *„Ako ovom Uredbom nije drukčije predviđeno, a u smislu posebno utvrđenih provedbenih propisa, primjenjuje se sljedeće:*

(b) ako se na temelju zakonodavstva nadležne države članice pravni učinci pripisuju pojavi određenih činjenica ili događaja, ta država članica uzima u obzir slične činjenice ili događaje koji nastanu u bilo kojoj državi članici kao da su nastali na njihovom državnom području.”

S druge strane, člankom [6.] utvrđeno je: *„Ako ovom Uredbom nije drukčije predviđeno, nadležna ustanova države članice čije zakonodavstvo uvjetuje:*

- *stjecanje, zadržavanje, trajanje ili ponovnu uspostavu prava na davanja,*
- *obuhvaćenost zakonodavstvom, ili*
- *[pristup obveznom, izbornom produženom ili dobrovoljnom osiguranju odnosno] mogućnost izuzeća od obveznog, izbornog produženog ili dobrovoljnog osiguranja,*

navršenim razdobljima osiguranja, zaposlenja, samozaposlenja ili boravišta, u mjeri u kojoj je to potrebno, uzima u obzir razdoblja osiguranja, zaposlenja, samozaposlenja ili boravišta [boravka]navršena prema zakonodavstvu bilo koje druge države članice kao da se radi o razdobljima navršenim prema zakonodavstvu koje primjenjuje.”

Konačno, što se tiče zahtjeva da se na tu osobu u prošlosti moralo primjenjivati španjolsko zakonodavstvo, u članku 14. stavku 4. Uredbe utvrđuje se: *„Ako zakonodavstvo države članice kao uvjet za članstvo u dobrovoljnom osiguranju [orig. str. 5.] ili izbornom produženom osiguranju odredi boravište u toj državi članici ili prethodno obavljanje djelatnosti u svojstvu zaposlene ili samozaposlene osobe, članak 5. točka (b) primjenjuje se samo na osobe na koje se u nekoj ranijoj*

fazi primjenjivalo zakonodavstvo prve države članice s osnove djelatnosti u svojstvu zaposlene ili samozaposlene osobe.”

KAO ČETVRTO.- Stajališta stranaka

Tužiteljica smatra da je ispunila zahtjeve propisane europskim i španjolskim zakonodavstvom u pogledu sklapanja posebnog sporazuma i to tvrdi na temelju toga da je, u skladu s uredbom Zajednice, dovoljno da je objavljena iz sustava socijalne sigurnosti bilo koje države članice, u ovom slučaju Njemačke, u koji je u posljednjih dvanaest godina uplatila doprinose za više od 1 080 dana.

Stoga smatra se da se ne može zahtijevati da su ti doprinosi bili uplaćivani u španjolski sustav za socijalnu sigurnost, kao niti da se iz njega morala odjaviti jer bi to bilo protivno pravilima Zajednice o usklađivanju čiji je cilj pomiriti razlike između različitih nacionalnih propisa na način da je za potrebe sklapanja nacionalnog sporazuma nebitno mjesto u kojem su uplaćivani doprinosi.

Osim toga, ne bi se ugrozila stabilnost španjolskog sustava socijalne sigurnosti jer bi španjolska država morala isplatiti samo razmjerni dio za doprinose uplaćene u njezin sustav, a ne i za one uplaćene u Njemačkoj.

U vezi s time tuženik tvrdi da se ne može odobriti podneseni zahtjev [*omissis*] jer tužiteljica nije uplaćivala doprinose u španjolsko socijalno osiguranje za razdoblje od 1 080 dana (u cijelosti ili dopunjeno s razdobljem plaćanja doprinosa u njemački sustav socijalne sigurnosti) u posljednjih 12 godina koje prethode odjavi iz sustava socijalnog osiguranja.

Smatra da španjolsko zakonodavstvo beziznimno propisuje taj zahtjev za sklapanje uobičajenog posebnog sporazuma, zato što je taj sporazum osmišljen isključivo kako bi osoba i dalje bila obuhvaćena španjolskim sustavom socijalne sigurnosti, ali ne i njemačkim sustavom socijalne sigurnosti.

[**orig. str. 6.**] Opći fond za socijalnu sigurnost tvrdi da to bi značilo da se na isti način tretira osobu koja nije pridonijela održavanju španjolskog sustava socijalne sigurnosti kao i osobu koja je, pri čemu bi zbog toga mogli nastati dodatni troškovi za pojedine sustave socijalne sigurnosti, osobito u zemljama u kojima su migracijska kretanja intenzivnija.

KAO PETO.- Razlozi za upućivanje prethodnih pitanja

Svrha je ovog postupka odrediti je li pravno valjana odluka uprave o kojem se tužiteljičin zahtjev da dobrovoljno uplaćuje doprinose u sustav socijalne sigurnosti odbija jer nije uplaćivala doprinose u španjolski sustav socijalne sigurnosti za razdoblje od 1 080 dana (u cijelosti ili dopunjeno s razdobljem plaćanja doprinosa u njemački sustav socijalne sigurnosti) posljednjih 12 godina koje prethode odjavi iz sustava socijalnog osiguranja.

Ovo je pitanje vrlo relevantno u zemljama poput Španjolske ili Portugala, u kojima je šezdesetih i sedamdesetih godina došlo do velikih migracija prema središnjoj Europi i u koje se posljednjih godina velik broj ljudi odlučio vratiti, zbog čega bi mogli biti brojni slučajevi slični ovomu.

Prema tome, postavlja se pitanje treba li na razdoblje za koje su doprinosi uplaćivani u drugi sustav socijalne sigurnosti kao i na iznose koji su uplaćivani primijeniti fikciju kao da je riječ uplaćivanju doprinosa u Španjolskoj, isključivo zato da bi se mogao sklopiti sporazum o dobrovoljnom ili produženom izbornom osiguranju.

Dakle, valja razjasniti može li se od državljanina države članice Unije zahtijevati da se, kako bi pristupio dobrovoljnom ili produženom izbornom osiguranju [...], morao odjaviti iz sustava socijalne sigurnosti zemlje u kojoj se navedeno osiguranje traži, u ovom slučaju Španjolske, te je li potrebno da se u nekom trenutku prije podnošenja zahtjeva na podnositelja zahtjeva primjenjivalo španjolsko zakonodavstvo, ili je dovoljno da se na njega primjenjivalo zakonodavstvo neke druge države članice.

IZREKA

[orig. str. 7.] Kao prvo.- Prekida se postupak do donošenja odluke o prethodnom pitanju.

Kao drugo.- Sudu Europske unije, u skladu s člankom 234. Ugovora o EZ-u, upućuju se sljedeć[a] prethodn[a] pitanj[a]:

- (a) Ako nacionalna odredba poput članka 2. stavka 2. točke (a) Orden TAS 2865/2003 (Odluka Ministra 2865/2003) propisuje da se osoba, kako bi pristupila dobrovoljnom ili izbornom produženom osiguranju, morala iz njega odjaviti: mora li se ona dojaviti iz španjolskog sustava socijalne sigurnosti ili, naprotiv, na temelju načela jednakog postupanja utvrđenog u članku 5. točki (b) Uredbe (EZ) br. 883/2004, španjolsko nadležno tijelo mora uzeti u obzir odjavu iz sličnog sustava socijalne sigurnosti druge države članice, kao da je riječ o španjolskom sustavu?
- (a) Ako nacionalna odredba poput članka 3. stavka 3. Orden TAS 2865/2003 (Odluka Ministra 2865/2003) propisuje da je osoba, kako bi pristupila dobrovoljnom ili izbornom produženom osiguranju, morala uplaćivati doprinose tijekom određenog razdoblja: je li se na nju moralo primjenjivati španjolsko zakonodavstvo u nekom trenutku u prošlosti ili, u skladu s člankom 6. Uredbe (EZ) br. 883/2004, nadležno španjolsko tijelo treba uzeti u obzir razdoblja uplaćivanja doprinosa izvršena prema zakonodavstvu druge države članice, kao da je riječ o doprinosima uplaćivanima u Španjolskoj?

O ovom će se rješenju obavijestiti stranke uz napomenu da protiv njega nije moguća žalba.

[*omissis*]

Kako je odlučio, naložio i potpisao [*omissis*] sudac Juzgado de lo Contencioso-administrativo n.º 2 de Ourense (Provincijski upravni sud br. 2 u Ourenseu).

[**orig. str. 8.**] [*omissis*]

[**orig. str. 9.**] [*omissis*] [ispravak pogrešaka u vezi s datumom rješenja]

RADNI DOKUMENT